
Doss.naam: Verlies Nederlanderschap

Onderwerp: Overleg nav brief 23 december 2016

Doss.nummer: X

Datum: 10 april 2017

Aanwezig namens Nationale ombudsman: M. van der Kleij, S. Andric en J. Blad

- X (Min. Binnenlandse Zaken, hierna: BZK)
- X (Min. Veiligheid en Justitie, hierna: V&J)
- X (Min. V&J, afdeling communicatie)
- X (Min. Buitenlandse Zaken, hierna: BZ)

We houden tijdens het overleg de volgorde aan van de brief van 23 december 2016, waarmee de ombudsman heeft gereageerd op de reactie van de minister(s) op het rapport Verlies Nederlanderschap.

Algemene publiekscampagne

Er komt een online campagne via Facebook, Linked-in en dergelijke, gekoppeld aan een PR-campagne via kranten, tijdschriften etc in Nederland (zodat Nederlanders in Nederland ervan weten en eventueel hun kennissen in het buitenland erop kunnen attenderen). De precieze vorm is nog niet bekend. De campagne zal waarschijnlijk starten in juni en heel 2017 lopen. De ombudsman krijgt bericht als de campagne van start gaat.

Brochure

De brochure staat online. De inhoud is goed, vindt de ombudsman. Op de inlegvellen die worden uitgereikt, staat nu ook een verwijzing naar de brochure voor meer informatie. De brochure is onder de aandacht gebracht bij het grensgemeentenoverleg. De brochure ligt niet uitgeprint bij ambassades. Het is ook de vraag hoe vaak de doelgroep bij de ambassade komt. De ombudsman zal een link naar de brochure op zijn website plaatsen.

De BZ-visie is om overal dichtbij de burger te kunnen zijn langs de 2 inrichtingsprincipes: "digitaal tenzij" (zo veel mogelijk diensten worden digitaal aangeboden) en "uitbesteed tenzij" (daar waar direct/persoonlijk contact nodig is gebeurt dat via zogenaamde externe dienstverleners). Om dat te realiseren werkt DCV aan het inrichten van het front office van de toekomst (FO 2020). Aanvragen voor reisdocumenten (en consulaire verklaringen) zouden zoveel mogelijk online ingediend moeten kunnen worden. Een aanvrager hoeft dan niet langer in alle gevallen voor identificatie en betaling in persoon aan een ambassadebalie te verschijnen.

Voor eerste aanvragen, waarbij een persoon voor de eerste keer geïdentificeerd moet worden en voor de eerste keer biometrische gegevens dient af te staan, zal de verschijnplicht blijven bestaan, maar wordt gekeken naar alternatieven voor het verschijnen aan een ambassadebalie. Overigens vergt dit wijziging van de Paspoortwet.

Men verwacht vanaf 2019 een tijdje een grote terugval in paspoortaanvragen, omdat mensen die na 2014 hun paspoort hebben verlengd pas op z'n vroegst in 2024 hoeven te verlengen.

Loket

Er komt geen nieuw loket voor nationaliteitsvraagstukken, maar de betrokken ministeries en onderdelen doen wel hun best om te zorgen dat alle vragen op de juiste plek terechtkomen, namelijk bij de IND ofwel bij directie migratiebeleid van V&J. Verder wordt er alleen verwezen naar de website en algemene informatie gegeven. In principe wordt er dus door de ambassade of door het contact center nooit op individuele basis gezegd of iemand wel of niet zijn Nederlanderschap kwijt zal raken door bijvoorbeeld een andere nationaliteit aan te nemen. Wel zal steeds worden aangegeven waar op het internet gevonden kan worden wat de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) in de verliesartikelen zegt over behoud en verlies van het Nederlanderschap. Het kan zeker niet worden uitgesloten dat een welwillende medewerker daarbij aangeeft wat voor de aanvrager van toepassing kan zijn, maar dit is niet toegestaan, de instructie is hier duidelijk. Deze informatie wordt alleen schriftelijk verstrekt en uitsluitend indien het de aanvraag van een Nederlands paspoort betreft of de aanvraag van een verklaring omtrent het bezit van het Nederlanderschap (art. 15, 4^e lid RWN jo. art 61, 1^e lid aanhef en onder c BVVN). Voor specifieke vragen over het al dan niet bezitten van het Nederlanderschap wordt verwezen naar het e-mailadres van de wetgever.

Inlegvel

BZ en BZK hameren erop dat het inlegvel moet worden verstrekt bij uitgifte van een nieuw paspoort. Tijdens overleggen en in de circulaire wordt hier veel aandacht aan besteed. Als de ombudsman signalen krijgt dat het inlegvel ergens toch niet wordt verstrekt, dan zal hij dat doorgeven.

Centraal register

Het in het leven roepen van een centraal paspoortregister waarin biometrische gegevens centraal worden opgeslagen ligt politiek gevoelig. Ook is er de kwestie van het up-to-date houden van de gegevens van Nederlanders woonachtig in het buitenland. Niet iedere in het buitenland woonachtige Nederlander is bekend bij de Nederlandse overheid omdat Nederlanders in het buitenland niet verplicht zijn zich te laten registreren in de registratie van niet-ingezetenen (RNI). Ook denken Nederlanders in het buitenland er niet altijd aan om adreswijzigingen door te geven. Hierdoor zijn de adresgegevens in de RNI vaak onvolledig of onjuist.

De ombudsman geeft aan dat hij het wel belangrijk vindt dat mensen, net zoals in Nederland, bericht krijgen wanneer hun paspoort verloopt. Hij begrijpt overigens wel dat het lastig is en dat mensen dan zelf verantwoordelijk zijn voor het bijhouden van hun adresgegevens.

BZK is bezig met een permanent kiesregister. In het kader daarvan worden 550.000 Nederlanders die in de RNI met een adres in het buitenland staan vermeld, aangeschreven. Vanwege de link tussen de Nederlandse nationaliteit en het kiesrecht zal in die brief ook een verwijzing worden opgenomen naar de informatie op internet over het Nederlanderschap.

Daarnaast is BZK samen met BZ bezig met het ontwikkelen van een website met beslisboom waaruit blijkt welke documenten nodig zijn voor een specifieke aanvraag van een reisdocument voor een niet-ingezetene.

Spijtoptantenregeling

Met betrekking tot de spijtoptantenregeling (zoals die nu ter behandeling in de Eerste Kamer ligt) is inmiddels in de Tweede Kamer het besluit genomen dat optanten niet zal worden gevraagd om afstand te doen van hun huidige nationaliteit. Verder is het volledig aan de politiek om de regeling eventueel te verruimen.

Regelingen voor oud-Nederlanders

Over dit onderwerp zijn een aantal vragen van V&J aan de ombudsman. De ombudsman zal deze vragen beantwoorden. Daarna zal er verder over worden gesproken.

Afgesproken wordt dat een schriftelijke reactie van de ministers op de brief van de ombudsman niet nodig is.